



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: Ing. P. M.*, narozený ..., trvale bytem K. H., *adresa pro doručování: S.*, proti *žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí*, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2 (dále jen *žalovaný* či *MPSV*), za účasti *osoby zúčastněné na řízení: Mgr. S. M.*, trvale bytem trvale bytem K. H., *adresa pro doručování: S.*, v řízení o žalobě ze dne 10.3.2014 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.1.2014 č.j. X, o *odnětí příspěvku na živobytí*,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29.1.2014 č.j. X a jemu předcházející rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Plzni, ze dne 16.12.2013 č.j. X s e z r u š u j í pro vady řízení a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

*Včasnou velmi obsáhlou žalobou s připojenou kopií napadeného i předcházejícího rozhodnutí se žalobce domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 29.1.2014 č.j. X, kterým žalovaný dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., *správní řád* (dále jen *správní řád*), zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Plzni, kontaktní pracoviště Sušice (dále jen *ÚP*), č.j. MPSV-UP/7476800/13/HMN ze dne 16.12.2013 o odejmutí dávky příspěvek na živobytí dle zákona č. 111/2006 Sb., *o pomoci v hmotné nouzi*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *zákon*), ode dne 1.12.2013. V odůvodnění *rozhodnutí ze dne 29.1.2014* žalovaný (tj. *odvolací orgán*) popsal průběh řízení, kdy vzhledem k tomu, že došlo k novému posouzení nároku na dávku podle § 21 zákona, ze kterého vyplynulo, že žalobce byl ke dni 12.11.2013 vyřazen z evidence*

uchazečů o zaměstnání, tudíž není považován za osobu v hmotné nouzi podle § 3 zákona, tudíž pokud není osoba považována za osobu v hmotné nouzi, nemůže být žadatelem o dávku hmotné nouze (dále byla *uvedena částka živobytí společně posuzovaných osob (dále jen SPO) - 23.620,-Kč, příjmy všech SPO - 5.040,-Kč a odůvodněné náklady na bydlení – 680,-Kč*), proto bylo vydáno dne 16.12.2013 rozhodnutí o odejmutí dávky příspěvek na živobytí (dále jen **příspěvek**) ode dne 1.12.2013, proti němuž podal žalobce včasné odvolání. V odvolání žalobce nesouhlasil s odejmutím příspěvku matce a osmi nezaopatřeným dětem, když nedostal možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, neboť obdržel rozhodnutí a oznámení o zahájení správního řízení stejný den, proto žádal odvolací orgán, aby z moci úřední posoudil i věcný obsah rozhodnutí a navrhl takový postup, který zabrání chybě užití zákona, neboť dle něho dotčená matka a osm nezaopatřených dětí mají evidentně nárok na výplatu dávky ve snížené výši o jeho osobu; dále uvedl, že v odůvodnění rozhodnutí jsou zjevně nepravdivé údaje, např. že dávka byla odejmuta na základě nesplnění požadovaných povinností ve stanovených lhůtách; rovněž bylo uvedeno vyjádření manželky žalobce, aby žalobce byl uznán osobou v hmotné nouzi místo ní; také se žalobce mimo jiné zabýval otázkou podjatosti pracovnice ÚP. Dále žalovaný uvedl, že ze spisové dokumentace ÚP bylo zjištěno, že žalobce je ženatý, nezaměstnaný a byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání na ÚP bez nároku na podporu v nezaměstnanosti do 12.11.2013, s manželkou Mgr. S. M. mají devět dětí, z toho 8 dětí je v okruhu společně posuzovaných osob v domácnosti rodičů, rodina je od května 2010 v hmotné nouzi a pobírá příspěvek na živobytí; zdržují se na adrese M., S.; jedinými příjmy rodiny jsou přídavky na děti ve výši 5.040,-Kč a sociálním šetřením bylo zjištěno, že se rodina po část roku zdržuje v zahraničí. Kromě citace příslušných ustanovení zákona bylo uvedeno ke sdělení manželky žalobce, aby byl manžel uznán osobou v hmotné nouzi místo ní, že ÚP musí vždy postupovat v souladu s příslušným ustanovením zákona a musí posoudit, zda osoba žádající o dávku je v hmotné nouzi, proto nelze žalobce uznat jako osobu v hmotné nouzi a nemůže být tudíž žadatelem o dávku, ale o dávku musí požádat osoba v hmotné nouzi, což je manželka žalobce; rovněž bylo uvedeno, že o této skutečnosti byl žalobce informován ve výzvě ze dne 16.12.2013 za účelem doplnění uvedených údajů k žádosti o dávku příspěvek na živobytí a upozorněn na skutečnost, že o tuto dávku si může požádat pouze osoba, která je v hmotné nouzi; výzva byla doručena do vlastních rukou zmocněnce žalobce, na výzvu nebylo nereagováno. K námitce žalobce bylo též uvedeno, že řízení o příspěvek se zahajuje na základě podané písemné žádosti osoby v souladu s § 69 zákona podané příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na tiskopisu předepsaném ministerstvem, toto správní řízení nelze zahájit z moci úřední. K další námitce žalobce, že mu nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, žalovaný uvedl, že mu bylo zasláno Oznámení o zahájení z moci úřední ve věci odejmutí dávky příspěvek na živobytí pod č. j. X ze dne 16.12.2013 včetně rozhodnutí o odejmutí uvedené dávky pod č. j. X a žalobce byl již informován o důvodu odejmutí této dávky ve výzvě ÚP č. j. X; z doručky je patrné, že převzetí listovních zásilek stvrdil opětovně svým podpisem zmocněnec. Závěrem bylo uvedeno, že žalovanému nepřísluší rozhodovat o podjatosti, neboť vyloučení z projednávání a rozhodování věci se týká pracovnice jiného správního orgánu – ÚP (*rozhoduje služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení - § 14 odst. 2 správního řádu*) a dále, že žalovaný přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení předcházející vydání rozhodnutí s právními předpisy v rozsahu námitek uvedených v odvolání a došel k závěru, že rozhodnutí nebylo vydáno v rozporu s právními předpisy, proto odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

V žalobě napsané ručně tiskacím nepříliš čitelným písmem žalobce zdůraznil bez bližší specifikace, že odejmutím příspěvku a „vyloučením žalobce z okruhu společně posuzovaných osob“ je hrubým zásahem do výkonu rodičovské zodpovědnosti a ústavního pořádku ČR (k tomu žalobce uvedl řadu ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi a Listiny) a žalovaný je podjatý. Závěrem žalobce požadoval zrušení napadeného rozhodnutí ze dne 29.1.2014 i předcházejícího rozhodnutí ze dne 16.12.2013 a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení s tím, že žalobci přizná a vyplátí od 1.12.2013 v souladu s § 21 a § 3 zákona neprávem odepřenou dávku příspěvek na živobytí v nezměněné výši. Dále žalobce namítal následující:

- * ve výroku rozhodnutí 1. stupně, tj. ÚP, v části uvozené slovy „na základě žádosti ...“ není v rozporu s § 68 odst. 2 správního řádu uveden právní předpis, dle kterého bylo rozhodováno; tento výrok rozhodnutí ÚP je v rozporu s § 21 a § 38 zákona;

- * ve výroku rozhodnutí ÚP v části uvozené slovy „dle zákona v hmotné nouzi ...“ není rovněž uveden právní předpis, dle kterého bylo rozhodováno, resp. „obsahuje jen citaci svévolně vytržené části“ § 49 odst. 5 zákona „bez uvedení podstatné relevantní části, která určuje, kdo nesplnil povinnost, ...které povinnosti, ...v jakých lhůtách ... a po jakém předchozím upozornění;

- * k § 49 odst. 5 zákona žalobce uvedl, že toto se týká osob uvedených v § 49 odst. 1 až 4 téhož zákona, pakliže nesplní povinnosti uvedené též § 49 odst. 1 až 4 ve lhůtách k tomu stanovených správním orgánem, přičemž je absurdní, aby příjemce měl oznámit, že byl žadatel; žalobce je povinen oznámit změnu rozh. skutečností, to že byl 31.5.2010 žadatelem, není změna, ale trvalý stav, to však jen do 9.6.2010, poté byl příjemcem dle § 40 odst. 1 zákona;

- * žalovaný vytčené vady rozhodnutí ÚP neodstranil, čímž „strpěl a potvrdil nezákonnost a nesprávnost“ prvoinstančního rozhodnutí;

- * odkázal především na § 2 odst. 1, § 3 odst. 2, § 8 odst. 3 zákona a podrobně sporoval závěr správních orgánů, že není-li žalobce považován za osobu v hmotné nouzi, nemůže být žadatelem o dávku hmotné nouze, a že o dávku musí požádat osoba v hmotné nouzi, tj. manželka žalobce, a v této souvislosti žalobce tvrdil, že „byl vyloučen z okruhu společně posuzovaných osob“;

- * rovněž upozornil na rozpor s předchozí praxí, kdy v roce 2010, 2011, 2012 a 2013 byl při jeho dočasném nevedení v evidenci uchazečů o zaměstnání příspěvek snížen „o jeho osobu“ dle § 3 odst. 2 zákona [zřejmě tedy neodňat, pozn.];

- * žalovaný nezkoumal, zda žalobce nesplňuje výjimku, a přesto uzavřel, že žalobce není v hmotné nouzi;

- * „dopisem podaným 30.12.2013“ oznámil, že pečuje o dceru R., proto se na něho vztahuje výjimka § 3 odst. 1 a 4 zákona, a má tedy nárok na příspěvek v nezměněné výši;

- * s ohledem na částky živobytí, příjmu a odůvodněných nákladů na bydlení pro 10 osob uvedené v odůvodnění prvoinstančního i napadeného rozhodnutí je zřejmé, že všechny včetně žalobce mají i nadále nárok na příspěvek a jeho výplatu (§ 2 odst. 1, § 3 odst. 2, § 21 odst. 3 a § 38 zákona);

- * vydáním výzvy, oznámení a rozhodnutí v jediný den 16.12.2013 bylo žalobci znemožněno uplatnit námitky;

- * rozhodnutí ÚP je nicotné pro zjevný vnitřní rozpor rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření dne 7.4.2014 navrhl závěrem zamítnutí žaloby, neboť dle něho žalované rozhodnutí bylo vydáno v souladu s hmotným procesním právem a bylo

postupováno tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti k naplnění zásady materiální pravdy a na základě provedených důkazů bylo vydáno dne 29.01.2014 rozhodnutí, kterým bylo odvolání zamítnuto a napadené rozhodnutí ÚP potvrzeno. Rovněž se žalovaný vyjádřil k jednotlivým žalobním bodům uvedeným v žalobě, avšak žádný z nich neuznal důvodným s ohledem na níže uvedené: ÚP je povinen posoudit nově nárok na dávku a její výši od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala; povinnost použít dávku ve prospěch společně posuzovaných osob se týká jen příjemců příspěvku na živobytí; žalobce byl v souladu se zákonem informován, že není od 1.12.2013 osobou v hmotné nouzi; ohledně toho, že žalobci bylo znemožněno uplatnit námítky, žalovaný uvedl, že nedošlo k porušení zákona, neboť žalovaný podklady předložil sám; žalovaný se ztotožnil s tvrzením žalobce, že splnil ohlašovací povinnost a nepovažoval vadu, s níž se vypořádal v odůvodnění rozhodnutí, za natolik závažnou, aby vedla ke zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení k novému projednání; žalobce nebyl z moci úřední vyloučen z okruhu společně posuzovaných osob a byl ÚP (výzva ÚP č. j. X ze dne 16.12.2013) i žalovaným (rozhodnutí č. j. X) poučen, že žadatelem o dávku může být pouze osoba, která je v hmotné nouzi; rovněž byl žalobce poučen, že je povinen písemně nahlásit změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi, její výši nebo výplatu, týkající se jeho nebo kterékoli ze společně posuzovaných osob, a to do 8 dnů od jejich vzniku; řízení o dávce příspěvek na živobytí se zahajuje pouze na základě podané žádosti v souladu s § 69 zákona na základě písemné žádosti osoby podané příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na tiskopisu předepsaném ministerstvem, toto správní řízení nelze zahájit z moci úřední; žalobce byl informován o způsobu výpočtu výše příspěvku na živobytí v souladu s § 23 písm. b) zákona v případě, že žadatelem o dávku bude jiná oprávněná osoba z okruhu společně posuzovaných osob a některá z osob není považována za osobu v hmotné nouzi; k otázce podjatosti žalovaný sdělil, že mu nepřísluší o ní rozhodovat, ale o ní rozhodne usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (*rozhodnuto bylo usnesením ÚP vypraveným dne 24.1.2014*).

*Ze správního spisu zaslaného žalovaným vyplývá, že dne 31.5.2010 byla Městskému úřadu Kašperské Hory (dále jen **MěÚ**) doručena žádost žalobce o příspěvek na živobytí (č.j. X) a následně *Oznámením MěÚ ze dne 9.6.2010* č.j. X doručeným žalobci dne 14.6.2010 byl přiznán příspěvek na živobytí ve výši 16.270,- Kč měsíčně od května 2010 s tím, že příspěvek musí být použit ve prospěch příjemce a všech společně posuzovaných osob (manželka + 9 dětí) k zabezpečení jejich výživy a ostatních základních osobních potřeb; v průběhu následujících let byla výše tohoto příspěvku několikrát měněna. Dále soud zjistil následující skutečnosti týkající se doby od konce roku 2012:*

- 1) Rozhodnutím ÚP ze dne 19.11.2012 č.j. X byl příspěvek na živobytí snížen z částky 22.052,- Kč na částku 21.410,- Kč měsíčně od 1.11.2012.
- 2) Dne 17.12.2012 bylo na ÚP podáno potvrzení o době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání ohledně žalobce – doba evidence 28.5.2012 do 30.11.2012.
- 3) ÚP výzvou ze dne 13.12.2012, doručenou žalobci fikcí (?), vyzval žalobce „*k osobnímu jednání, aby doplnil a doložil dále uvedené údaje k žádosti o dávku Příspěvek na živobytí č.j. X, podané dne 31.5.2010*“. Ve výzvě je dále pod rubrikou „Požadované údaje“ uvedeno: - pracovní nebo jiná smlouva zakládající účast na sociálním pojištění, - doklad o zahájení SVČ, - jiná skutečnost, kvůli které se žalobce nechal vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání; požadované údaje je třeba doložit z důvodu „objasnění, zda bude žalobce

považován za osobu v hmotné nouzi“; dále je ve výzvě uvedeno, že v souladu s § 49 „uvedeného zákona“ je žalobce povinen doložit do 8 dnů ode dne oznámení této výzvy shora požadované skutečnosti, rozhodné pro nárok na dávku za měsíc prosinec 2012, její výši nebo výplatu.

- 4) Dne 29.5.2013 bylo ÚP doručeno prohlášení žalobce, že od 1.11.2012 do 28.5.2013 nebyl nikde zaměstnán, neměl žádný příjem, nebyl OSVČ a nepobíral žádné dávky.
- 5) Téhož dne bylo na ÚP doručeno tiskopis „Hlášení změn“, kde žalobce žádá, aby od 1.6.2013 byla D. M. vyřazena z okruhu společně posuzovaných osob z důvodu narození dítěte a odstěhování na jinou adresu.
- 6) Dne 4.6.2013 bylo ÚP doručeno potvrzení o době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání ohledně žalobce – doba evidence od 29.5.2013 až dosud.
- 7) Rozhodnutím ÚP ze dne 14.6.2013 č.j. X byl příspěvek na živobytí snížen z částky 21.410 Kč na částku 18.832 Kč měsíčně od 1.1.2013 pro příjemce (tj. žalobce) a společně posuzované osoby (manželka a 9 dětí); doručeno žalobci fikcí (?).
- 8) Rozhodnutím ÚP ze dne 3.7.2013 č.j. X byl příspěvek na živobytí snížen z částky 18.832 Kč na částku 17.047 Kč měsíčně od 1.6.2013 pro příjemce (tj. žalobce) a společně posuzované osoby (manželka a 8 dětí); uvedené rozhodnutí však bylo k odvolání žalobce zrušeno rozhodnutím MPSV ze dne 16.8.2013 č.j. X.
- 9) Dne 14.11.2013 bylo ÚP doručeno podání žalobce se sdělením, že ke dni 13.11.2013 ukončil evidenci na ÚP, k jiné změně nedochází, nadále je bez pracovního poměru, nemá žádné příjmy, ani není OSVČ.
- 10) Dne 19.11.2013 bylo ÚP doručeno potvrzení o době vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání ohledně žalobce – doba evidence od 29.5.2013 do 12.11.2013.
- 11) ÚP výzvou ze dne 16.12.2013 doručitou žalobci dne 18.12.2013, vyzval žalobce „*k osobnímu jednání, aby doplnil a doložil dále uvedené údaje k žádosti o dávku Příspěvek na živobytí č.j. X, podané dne 31.5.2010*“. Ve výzvě je dále uvedeno, že žalobce byl ke dni 12.11.2013 vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání, není proto považován za osobu v hmotné nouzi a nemůže žádat od následujícího měsíce o dávku hmotné nouze – příspěvek na živobytí; požádat si může pouze osoba, která je v hmotné nouzi, tj. paní M. nebo některé z nezaopatřených dětí. V neposlední řadě je uvedeno, že žalobce je v souladu s § 49 „uvedeného zákona“ povinen doložit do 8 dnů ode dne oznámení této výzvy shora požadované skutečnosti, rozhodné pro nárok na dávku za měsíc prosinec 2013, její výši nebo výplatu.
- 12) Oznámením ze dne 16.12.2013 č.j. X doručeným žalobci dne 19.12.2013 oznámil ÚP žalobci, že zahajuje z moci úřední správní řízení ve věci odejmutí dávky Příspěvek na živobytí, č.j. X pro příjemce: Ing. M. a společně posuzované osoby (manželka + 8 dětí). Dále je uvedeno, že dle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi nesplnění požadovaných povinností ve stanovených lhůtách a po předchozím upozornění může být dávka odejmuta, a že k podkladům a ke způsobu zjištění se žalobce může vyjádřit jako účastník řízení v úředních dnech do protokolu, nebo písemně u shora uvedeného úřadu, a to ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení tohoto oznámení.
- 13) Rozhodnutím ÚP ze dne 16.12.2013 č.j. X byl odejmut ode dne 1.12.2013 příspěvek na živobytí, jehož příjemcem byl žalobce, „*dle zákona o pomoci v hmotné nouzi na základě nesplnění požadovaných povinností ve stanovených lhůtách a po předchozím upozornění byla dávka v hmotné nouzi odejmuta*“ s odůvodněním, že částka živobytí SPO (zřejmě: společně posuzovaných osob) činí 23.620,-Kč, započtené příjmy všech SPO 5.040,-Kč a

- odůvodněné náklady na bydlení 680,-Kč, proto došlo k novému posouzení nároku na dávku podle § 21 zákona, ze kterého vyplynulo, že žalobce byl ke dni 12.11.2013 vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání, a není proto považován za osobu v hmotné nouzi podle § 3 zákona; pokud není považován za osobu v hmotné nouzi, nemůže být žadatelem o dávku hmotné nouze. *Rozhodnutí i oznámení (bod 13) bylo žalobci doručeno současně dne 19.12.2013* (vypraveno 18.12.2013)
- 14) Dne 26.12.2013 byl paní H., pracovníci ÚP, doručen e-mail žalobce reagující na oznámení doručené mu dne 19.12.2013 a obsahující sdělení, že žalobce od 1.12.2013 pečuje celodenně, osobně a řádně o dceru R., nar. ..., která z vážných důvodů nemůže být umístěna v mateřské škole, a tedy je dle § 3 odst. 1 a 4 zřejmě zákona osobou v hmotné nouzi; žalobce se dále dožadoval postupu dle § 45 zákona (*žádný doklad prokazující tvrzení žalobce však nebyl připojen ani zmíněn*).
- 15) Dne 30.12.2013 bylo ÚP doručeno odvolání žalobce proti rozhodnutí ÚP ze dne 16.12.2013 + námitka podjatosti vůči úřednici H. + podání označené jako „Doplnění skutečností rozh. pro nárok na dávku“ vztahující se jednak k výzvě ze dne 16.12.2013 a jednak míněno jako příloha odvolání, připojena byla mj. i žádost, aby byl žalobce považován za osobu v hmotné nouzi místo manželky.
- 16) Dne 2.1.2014 bylo ÚP doručeno v písemné formě podání zmíněné pod bodem 14).
- 17) Ve spisu jsou dále založeny přehledy vyplacených příspěvků na děti žalobce.
- 18) Výzvou ze dne 22.1.2014 byla Mgr. M., manželka žalobce, vyzvána k podání žádosti o příspěvek na živobytí za měsíc leden 2014, a to nejpozději do konce ledna, aby mohl vzniknout nárok na příspěvek na živobytí za měsíc leden 2014.
- 19) Dne 23.1.2014 provedl ÚP sociální šetření v místě bydliště žalobce a jeho rodiny, o čemž byl sepsán protokol, nikdo ale nebyl zastížen.
- 20) Usnesením ÚP ze dne 24.1.2014 č.j. UP/SU/HN–1/2014 bylo rozhodnuto, že úřední osoba Bc. H., Dis., není vyloučena z projednání a rozhodování ve věci dávky příspěvku na živobytí.
- 21) Rozhodnutím MPSV ze dne 29.1.2014 č.j. X doručeným dne 4.2.2014 bylo odvolání žalobce zamítnuto a rozhodnutí ÚP ze dne 16.12.2013 č.j. X potvrzeno.

Na vyjádření žalovaného reagoval *žalobce podáním ze dne 10.5.2014*, které kromě nepřiliš čitelného tiskacího písma se stalo více nepřehledným spojováním různých částí podání šipkami, kdy vyjádřil svůj názor v této věci ve shodě s obsahem podané žaloby a nesouhlasil s argumenty žalovaného, neboť dle něho správní orgány překročily zákonem stanovené meze správního uvážení a zneužily jej, proto je rozhodnutí protiústavní, když navíc rodiče pečující o děti mají právo na pomoc státu a děti mají právo na rodič. výchovu a péči a jsou-li v hmotné nouzi, mají právo na životní minimum; rovněž uvedl, že je osobou v hmotné nouzi, neboť v prohlášení uvedl, že od 1.12.2013 pečuje celodenně, osobně a řádně o dceru R. M., nar. ..., kt. z vážných důvodů nemůže být umístěna v předškolním zařízení; závěrem souhlasil, aby soud rozhodl rozsudkem bez jednání.

Následně *žalovaný dne 11.6.2014 ve vyjádření* sdělil, že žalobce sice v replice uvedl, že je osobou v hmotné nouzi, neboť v prohlášení uvedl, že od 1.12.2013 pečuje celodenně, osobně a řádně o dceru R. M., narozenou ..., která z vážných důvodů nemůže být umístěna v předškolním zařízení, avšak uvedená námitka nebyla uvedena v odvolání, ani v průběhu odvolacího řízení a s odkazem na § 89 odst. 2 správního řádu bylo uvedeno, že žalovaný

správnost napadeného rozhodnutí žalovaný přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. Jelikož péče o dceru R. nebyla ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) bodu 4. zákona žalobcem v odvolacím řízení tvrzena, natož prokázána, žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro osobu v hmotné nouzi, proto bylo požadováno zamítnutí žaloby jako zcela nedůvodné dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen *s.ř.s.*

Dále *ještě žalobce zaslal soudu podání ze dne 24.6.2014*, kdy znovu obsáhle vyjádřil svůj nezměněný názor s tím, že žalovaný měl z moci úřední zrušit vadné rozhodnutí ze dne 16.12.2013 a nikoli je potvrdit protiústavním způsobem, čímž došlo k tomu, že rodina se tak ocitla v krajní nouzi se všemi důsledky z toho plynoucími při opatrování výživy a zákl. živ. potřeb pro 10 osob, což vede k diskriminaci rodiny, navíc žalovaný měl a mohl vědět, že se na něho od 1.12.2013 vztahuje výjimka dle p 3,1 a 4 HN.

Další *podání žalobce ze dne 4.7.2014* obsahovalo návrh na přiznání odkladného účinku dle § 73 odst. 2 s.ř.s., jelikož dle něho pomoc v hmotné nouzi není v rozporu s veřejným zájmem, nýbrž je přímo povinností žalovaného. Soud o tomto návrhu nerozhodl s ohledem na skutečnost, že byla podána téměř 4 měsíce po podání žaloby a soud ve věci rozhodl bez zbytečného odkladu s ohledem na značné množství projednávaných věcí a žalobce ani nedoložil, že jeho věc splňuje podmínky stanovené v uvedeném paragrafu.

Následně *dne 20.8.2014 žalobce* v podání uvedl, že údaje o doručení oznámení o zahájení řízení a rozhodnutí dne 19.12.2013 prokazují, že rozhodnutí bylo vydáno bez správního řízení dle hlavy VI správního řádu. Připojena byla i kopie Zprávy o šetření veřejné ochránkyně práv ze dne 21.5.2014 ve věci žalobce se závěrem, že dospěla k přesvědčení, že se ÚP a MPSV dopustily pochybení spočívající v odnětí příspěvku na živobytí v rozporu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi a uvedené správní orgány byly požádány o vyjádření v zákonné lhůtě ke zjištěným pochybením a informovaly o přijatých opatřeních k nápravě; dále bylo v závěru uvedeno, že přestane-li příjemce příspěvku na živobytí plnit podmínky nároku na příspěvek na živobytí z důvodu ukončení jeho evidence jako uchazeče o zaměstnání, může být příspěvek na živobytí vyplácen dle ust. § 3 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi další společně posuzované osobě, která podmínky nároku na dávku nadále plní, aniž by musela tato osoba znovu o dávku žádat.

Poté *žalovaný dne 17.10.2014* reagoval na uvedená podání žalobce a zdůraznil, že oznámení žalobce ohledně péče o dceru R. od 1.12.2013 bylo ÚP doručeno až dne 2.1.2014, tj. po vydání správního rozhodnutí, správní orgány tedy nebyly o této skutečnosti informovány a nemohly k ní přihlédnout před vydáním správního rozhodnutí. Ke zprávě veřejné ochránkyně práv bylo uvedeno, že zpráva o šetření byla vytvořena bez kooperace s MPSV, když MPSV bylo v dané věci kontaktováno až v okamžiku zaslání vypracované zprávy a svoje prvotní vyjádření k věci mohlo vyhotovit až po jejím doručení, proto nemělo možnost se k věci a právním názorům veřejné ochránkyně práv vyjádřit před vydáním zprávy. Dále bylo zdůrazněno, že dle § 40 zákona příjemcem dávky je ten, komu byla dávka přiznána. Jelikož byla dávka příspěvek na živobytí přiznána žalobci na základě žádosti podané na tiskopisu předepsaném MPSV, další osoba společně s ním posuzovaná nemůže být na základě předmětné žádosti příjemcem dávky. Z tohoto důvodu žalovaný nepostupoval v

souladu s metodickým pokynem MPSV č. 2/2006 (bod 2.8.9), který ani neupravuje určení, jakým způsobem by měla být dávka vyplácena další osobě z okruhu společně posuzovaných osob, tato zákonná podmínka je stanovena v § 72 odst. 1 písm. c) zákona. Rovněž bylo uvedeno, že písemným podáním žalobce ze dne 20.2.2014, které bylo přijato jako podnět k přezkoumání zákonnosti rozhodnutí MPSV ze dne 29.1.2014, se zabývala rozkladová komise MPSV dne 14.4.2014, ale podnět neshledala důvodným, neboť v rozhodnutích správního orgánu prvního i druhého stupně, nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by mohly vyvolat pochybnost o jejich souladu s právními předpisy (*kopie sdělení MPSV žalobci i veřejné ochránkyni práv byly připojeny*).

Naposledy žalobce zaslal soudu *podání ze dne 22.1.2015* podepsané jím i manželkou S. M. nazvané „Pís. vyjádření osoby zúčast. na řízení“, v němž bylo žádáno o spojení této žaloby a dalších žalob podaných Mgr. S. M. vedených u zdejšího soudu pod sp. zn. 16Ad 2/2015 a ze dne 7.1.2015 (16Ad 6/2015), jelikož všechny žaloby směřují proti témuž rozhodnutí z 16.12.2013, když žalobce i jeho manželka jménem 10 osob v hmotné nouzi trvali na svém právu výplaty již přiznané dávky dle platné žádosti z 31.5.2010 a to od 1.12.2013 do dnešního dne a i nadále dle zákona a na zrušení všech následujících rozhodnutí, která takto určené právo porušují; uvedené vyjádření má být považováno i za vyjádření žalobce. (*Jelikož z tohoto podání navíc psaného žalobcem bylo zcela zřejmé, že jeho manželka je plně seznámena s dosavadním postupem žalobce a rovněž jí je evidentně znám obsah všech vyjádření žalovaného v této věci, soud proto jmenované jako osobě zúčastněné na řízení nezaslal žalobu a vyjádření žalobce ani žalovaného.*)

Dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.

V § 21 odst. 1 zákona je stanoveno, že nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Podle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech pomoci v hmotné nouzi *rozhoduje specializovaný samosoudce*, který má práva a povinnosti předsedy senátu.

Dle § 76 odst. 1 písm. a), c) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí a pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle § 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo a soud přihlíží ve vztahu k žalobním bodům na rozhodnutí uvedených správních orgánů jako na jeden celek. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

V této věci se podanou žalobou z důvodů v ní uvedených domáhal žalobce zrušení napadeného rozhodnutí MPSV a jemu předcházejícího rozhodnutí. *Soud v této věci shledal z níže uvedených důvodů, že napadené rozhodnutí MPSV, jakož i jemu předcházející rozhodnutí ÚP, jsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů a i pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem*, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, což způsobuje vady řízení, proto byla žaloba shledána důvodnou. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, kterou zjišťuje soud ex offio, je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí, avšak v této věci byla žalobcem namítána a shledána i důvodnou.

Napadené rozhodnutí MPSV, ani rozhodnutí ÚP, nejsou zejména v souladu s § 68 správního řádu, v němž jsou stanoveny náležitosti rozhodnutí, jelikož v odst. 3 je stanoveno, že v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námítkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí, tudíž jsou fakticky nepřezkoumatelná. Soud napadené a předcházející rozhodnutí zrušil z procesních důvodů, proto se dále nezabýval dalšími žalobními body uplatněnými v žalobě, k dalším žalobním bodům uvedeným až po uplynutí zákonné lhůty pro podání žaloby (2 měsíce od doručení rozhodnutí správního orgánu) by soud stejně nemohl přihlídnout; napadená rozhodnutí soud jako nezákonná neshledal, protože byla vydána příslušným správním orgánem dle příslušných zákonů, rozhodnutí však byla zrušena pro vady řízení.

Rozhodnutí ÚP soud shledal nepřezkoumatelným, jelikož v odůvodnění je sice uveden příslušný § 21 zákona, avšak není uvedeno, zda bylo postupováno dle odstavce 1 či 2 a rovněž není zjistitelný důvod odnětí příspěvku, když takovýto postup byl naprosto odlišný od předcházející doby, jak je patrné z obsahu správního spisu, kdy i v případě ukončení evidence žalobce u ÚP, nedošlo k odnětí příspěvku, ale pouze ke snížení jeho výplaty po „odečtení částky pro žalobce, který přestal být osobou v hmotné nouzi“. Dle názoru soudu, pokud ÚP žalobci dne 17.12.2013 zaslal výzvu ze dne 16.12.2013 k doložení do 8 dnů ode dne oznámení této výzvy shora požadované skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku za měsíc prosinec 2013, její výši nebo výplatu, aniž by bylo specifikováno, jaké údaje má doplnit a doložit, ač dle § 74 zákona správní orgán tuto povinnost neměl, v rámci dobré správy měl vyčkat konce této lhůty a teprve poté rozhodnout, nikoli ve stejný den 16.12.2013 vyhotovit citovanou výzvu a oznámení o zahájení z moci úřední ve věci odejmutí dávky a současně ve stejný den, tj. 18.12.2013, vypravit i rozhodnutí ze dne 16.12.2013 o odejmutí příspěvku dávky příspěvku na živobytí ode dne 1.12.2013; tímto postupem byl žalobce poškozen, jelikož

byl zkrácen ÚP o lhůtu, kterou stanovil sám tento správní orgán. Navíc s ohledem na četnost členů rodiny žalobce se jeví vhodným poskytnutí lhůty, aby případné doklady mohly být předloženy a také zohledněny správním orgánem při jeho rozhodování.

Soud tudíž nepřehlédl pochybení žalovaného, který místo toho, aby zrušil odvoláním napadené rozhodnutí ÚP ze dne 16.12.2013, pro podstatné porušení správního řízení, kdy není myslitelné, aby ve stejný den bylo vydáno oznámení o zahájení řízení o odnětí příspěvku, vyhotovena výzva žalobci k doložení rozhodných skutečností ve stanovené lhůtě a zároveň i rozhodnutí o odejmutí příspěvku, žalovaný zamítnutím odvolání a potvrzením rozhodnutí ze dne 16.12.2013 zatížil i své rozhodnutí stejnou vadou. Navíc se žalovaný nevypořádal se všemi odvolacími námitkami žalobce zejména ohledně rozporu s předchozí praxí, kdy byl nadále vyplácen příspěvek pro manželku a děti ponížený o jeho osobu, když nebyl v evidenci úřadu práce, a také ohledně toho, že ve stejnou dobu bylo zahájeno řízení o odnětí příspěvku, zaslána mu výzva a i rozhodnutí o odejmutí příspěvku, tudíž žalobce neměl možnost se vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Je nutno zdůraznit, že vyjádření k žalobě není součástí rozhodnutí žalovaného, tudíž skutečnosti v něm uvedené ve snaze napravit nedostatky rozhodnutí, není možné při přezkoumání rozhodnutí soudem zohlednit. Rovněž soud nepřehlédl, že žalobce zcela jednoznačně pochybení vidí na straně správních orgánů a argumentuje toliko svými právy, jako by se jeho netýkaly žádné povinnosti spočívající v tom, že je povinen prokázat svá tvrzení např. ohledně dcery R., která údajně nemůže být zařazena do mateřské školy, ale žádnou lékařskou zprávu o této skutečnosti nepředložil správním orgánům ani soudu, ač na něm spočívá důkazní břemeno; rovněž je poněkud zavádějící jeho tvrzení o nutnosti pobytu této dcery v zimním období ve Středomoří, o čemž rovněž nepředložil žádný důkaz, takže není zřejmé, z jakého důvodu tam pobyt tráví celá rodina, jak je patrné i z toho, že poslední podání bylo zasláno ze Španělska. Žalobce by při své argumentaci Listinou a jinými zákony neměl zapomínat také na ustanovení § 690 občanského zákoníku, zákon č. 89/2012 Sb., *(uspokojování potřeb rodiny - každý z manželů přispívá na potřeby života rodiny a potřeby rodinné domácnosti podle svých osobních a majetkových poměrů, schopností a možností tak, aby životní úroveň všech členů rodiny byla zásadně srovnatelná; poskytování majetkových plnění má stejný význam jako osobní péče o rodinu a její členy)*, přičemž je s podivem, že ani jeden z rodičů, tj. žalobce a jeho manželka, ač vysokoškolsky vzdělaní, nejsou zaměstnaní a z ničeho nevyplývá, jaká závažná skutečnost jim v tom oběma brání, přitom se dožadují pomoci od státu, aniž by pravděpodobně vyvinuli přiměřené úsilí o získání zaměstnání a tedy i jiného zdroje zajištění odůvodněných potřeb jejich rodiny než formou sociální pomoci, která má nastoupit až v případě nezpůsobilosti k práci, ve stáří či při ztrátě živitele.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti soud vyhověl žalobě a napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 29.1.2014 i jemu předcházející rozhodnutí ÚP ze dne 16.12.2013 (vypravené dne 18.12.2013) zrušil pro zjištěné vady řízení (§ 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 s.ř.s.), protože rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů, i pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.), jak vyplývá z výroku I. rozsudku, když žalobní body uplatněné žalobcem byly částečně shledány důvodnými. V dalším řízení se správní orgán bude řídit právním názorem soudu vyjádřeným v tomto rozsudku, jak vyplývá z ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.

Příslušný správní orgán v této věci po zhodnocení rozhodných skutečností vydá nové rozhodnutí, jehož výrok i obsah bude v souladu s příslušnými zákonnými předpisy a i s dostatečně vyjádřeným shora citovaným názorem zdejšího soudu s tím, že nejprve budou zjištěny a zajištěny všechny nezbytné podklady (např. lze využít i skutečnosti známé z úřední činnosti, ale musí být ve správním spisu uvedeny/obsaženy) pro vydání nového rozhodnutí a poté bude vydáno rozhodnutí, které bude v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu a samozřejmě i zákona o hmotné nouzi, tedy bude obsahovat i řádné odůvodnění, z něhož bude zjistitelný důvod rozhodnutí (výroku) a rovněž bude řádně uvedeno i příslušné ustanovení zákona, tedy nejen příslušný paragraf, ale i případný odstavec či písmeno.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce, který měl ve věci úspěch, náhradu nákladů řízení nepožadoval, rozhodnuto proto bylo, jak uvedeno ve výroku II. rozsudku.

Výrok III. rozsudku vychází z § 60 odst. 5 s.ř.s., v němž je stanoveno, že osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil; z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Protože nebyly této osobě uloženy soudem žádné povinnosti, nevznikly jí ani žádné náklady, proto jí nebyla přiznána náhrada nákladů řízení.

Soud toliko podotýká, že žalobce byl informován o tom, že již není osobou v hmotné nouzi a protože je dostatečně seznámen s obsahem zákona, což je zcela zřejmé z obsahu žaloby i dalších jeho podání v této věci, nic nebránilo v tom, aby jeho manželka podala žádost o příslušný příspěvek na předepsaném tiskopisu, tudíž tato „nečinnost“ jde toliko k tíži žalobce a jeho manželky, a pokud tak neučinili, lze se oprávněně domnívat, že jejich finanční situace se z tohoto pohledu nejeví tak nedobrou, když navíc v zinním období se celá rodina zdržuje ve Španělsku několik měsíců. Žalobce také měl možnost podat novou žádost o příspěvek z důvodu údajné péče o dceru R., což ale neučinil, přestože nejsou zřejmé žádné závažné skutečnosti, které by mu v tom bránily. Rovněž je věcí dalšího posouzení správního orgánu, zda žalobce, event. jeho manželka či některé ze zletilých dětí, jsou osobami v situaci hmotné nouze ve smyslu § 2 odst. 2 písm. a) zákona. Z obsahu spisu nevyplývá, že by žalobce byl osobou, která si nemůže zvýšit příjem vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo. Názor veřejné ochránkyně práv v tom smyslu, že osoba, která vyplňuje žádost o příspěvek na živobytí, žádá o dávku i pro všechny další společně posuzované osoby, proto není třeba, aby některá ze společně posuzovaných osob podávala novou žádost o příspěvek na živobytí v případě, že původní žadatel přestane plnit podmínky nároku na příspěvek na živobytí (*přestane být osobou v hmotné nouzi*), soud nesdílí, jelikož plně neodpovídá požadavku zákona a navíc podání nové žádosti po 4 letech od podání první žádosti nelze považovat za zbytečnou administrativní zátěž. Soud se s ohledem na shora uvedené neztotožňuje s jejím názorem, že příspěvek měl být nadále vyplácen bez podání nové žádosti, ale naprosto souhlasí s tím, že pokud v přechozích letech byl příspěvek na živobytí

žalobci a jeho rodině jako osobám společně posuzovaným vyplácen, přestože docházelo též k přerušení vedení žalobce v evidenci uchazečů o zaměstnání, měl správní orgán (ÚP) postupovat v souladu se zásadou předvídatelnosti (*legitimního očekávání*), případně měl dostatečně odůvodnit změnu správní praxe, k níž však za nezměněného stavu právních předpisů může dojít jen na základě závažných důvodů. Sama veřejná ochránkyně práv ve své zprávě shora citované uvedla, že dle jejího názoru může být vyplácen příspěvek dále, nikoli však, že musí být vyplácen.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o této stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. března 2015

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně